

ДОЦІЛЬНІСТЬ ФОРМУВАННЯ НАСКРІЗНИХ ІК-КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У ПІДГОТОВЦІ КАДРІВ З ЦИФРОВОЇ ОСВІТИ

Носенко Ю. Г.

Інститут цифровізації освіти НАПН України, м. Київ, Україна

Анотація. Успішність цифровізації освіти залежить від планованості, системності, узгодженості, чіткої координації дій усіх учасників. Найважливішим ресурсом цифровізації є кадровий ресурс – фахівці, які безпосередньо включені в процеси цифрової трансформації освітньої сфери. Об'єкт дослідження – процес підготовки кадрів з цифрової освіти. Предметом дослідження є формування наскрізних ІК-компетентностей кадрів з цифрової освіти. У роботі обґрунтовано доцільність дослідження проблеми формування наскрізних ІК-компетентностей кадрів з цифрової освіти, що є одним із напрямів науково-дослідної роботи Інституту цифровізації освіти НАПН України.

Ключові слова: цифровізація освіти, кадри з цифрової освіти, магістр, доктор філософії, наскрізні ІК-компетентності, інформаційно-комунікаційні технології.

THE FEASIBILITY OF FORMATION OF THROUGH-CUTTING IC-COMPETENCIES IN DIGITAL EDUCATION SPECIALISTS' TRAINING

Nosenko Yu.

Institute for Digitalisation of Education of NAES of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Abstract. The success of digitalization of education depends on planning, systematicity, consistency, and coordination of actions of all participants. The most important resource of digitalization is personnel – specialists who are directly involved in the processes of digital transformation of education. The Object of research is the process of digital education specialists' training. The Subject of the research is the formation of through-cutting IC-competencies in digital education specialists' training. It is grounded on the feasibility of the formation of through-cutting IC-competencies in digital education specialists' training, which is among the research directions of the Institute for Digitalisation of Education of NAES of Ukraine.

Keywords: digitalization of education, digital education specialists, Master, Ph.D., through-cutting IC-competencies, ICT.

Виклад основного матеріалу. Однією з основних умов підтримки процесів цифровізації, заявленої серед пріоритетних цілей і завдань розвитку українського суспільства [1; 2; 3], є забезпечення потужного кадрового складника – високого компетентнісного рівня фахівців, які реалізують ці процеси, зокрема в питанні використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ).

Успішність цифровізації освіти залежить від планованості, системності, узгодженості, чіткої координації дій усіх учасників. Найважливішим ресурсом цифровізації є кадровий ресурс – фахівці, які безпосередньо включені в процеси цифрової трансформації освітньої сфери (кадри з цифрової освіти). Це – кадри вищого кваліфікаційного рівня, компетентні розв'язувати комплексні проблеми в галузі ІКТ в освіті, магістри і доктори філософії.

Мета роботи – обґрунтувати доцільність дослідження проблеми формування наскрізних ІК-компетентностей кадрів з цифрової освіти.

Важливим показником якості підготовки кадрів з цифрової освіти є рівень їхньої ІК-компетентності. Дискусії навколо змісту поняття ІК-компетентності (CEDEFOP (2004); OECD (2007); UNESCO (2008); Vesta (2009); ISTE (2016) та ін.) сходяться на розумінні того, що ІК-компетентність є наскрізною, багатофункціональною, може бути застосована в різноманітних життєвих сферах.

Аналіз закордонного і вітчизняного досвіду показує, що якість підготовки кадрів з цифрової освіти є значно вищою, якщо забезпечено умови наскрізності підготовки таких фахівців, зокрема в питанні формування їхньої здатності ефективно добирати і використовувати сучасні ІКТ для вирішення професійних завдань.

Наскрізність формування ІК-компетентностей передбачає системність і наступність їх формування на різних рівнях освіти, що забезпечується інтегрованістю змісту навчання ІКТ в освіті та відповідними методиками.

Підготовка кадрів з цифрової освіти здійснюється в багатьох країнах. Назви спеціальностей відрізняються, однак зміст підготовки спрямований на формування компетентностей щодо застосування сучасних ІКТ в підтримці освітніх процесів. Зокрема, запроваджуються програми: «Digital Humanities» (Бельгія), «Education Sciences with New Technologies» (Греція), «ICT for education», (Іспанія), «Educational Technology and Digital Competences» (Мексика), «Management of Technology Enhanced Learning» (Німеччина), «Educational Innovation, Technology, and Entrepreneurship», «Learning Sciences & Technologies» (США), «Smart-EdTech, Co-Creativity and Digital Tools for Educational Innovation» (Франція), «Information Technology and Learning» (Швеція) та ін.

В Україні підготовка кадрів з цифрової освіти здійснюється на рівні магістратури (спеціальність 011 «Освітні, педагогічні науки», освітньо-професійна програма «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті»), аспірантури (спеціальність 011 «Освітні, педагогічні науки», освітньо-наукова програма «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті»). Аналіз програм показав розбіжності у підходах, послідовності змісту, запланованих результатів навчання між рівнями магістра та доктора філософії. Існуючі програми не охоплюють аспекти наскрізності, наступності навчання використанню ІКТ в системі підготовки кадрів з цифрової освіти. Аналіз програм також показав, що вони не відображають деякі актуальні напрямки, які наразі розвиваються закордоном, зокрема, адаптивні системи навчання, імерсивні технології, технології відкритої науки тощо.

Оскільки існує об'єктивна необхідність забезпечення ресурсної (кадрової) підтримки процесів цифровізації освіти в Україні, що передбачає залучення кадрів вищого кваліфікаційного рівня, компетентних розв'язувати комплексні проблеми в галузі ІКТ в освіті, вважаємо важливим забезпечити формування наскрізних ІК-компетентностей на рівнях магістра та доктора філософії. Забезпечення системності і наступності підготовки таких фахівців сприятиме підвищенню якості системи підготовки кадрів з цифрової освіти, зростанню рівнів наскрізних ІК-компетентностей кадрів з цифрової освіти, ефективності впровадження в освітній процес закладів вищої освіти і наукових установ сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Висновки. Таким чином, з огляду на задекларовані на державному рівні цілі і завдання розвитку українського суспільства, формування в Україні Суспільства 4.0, вимоги до системи освіти, що має забезпечити формування кадрового складника соціально-економічних перетворень, необхідних компетентностей фахівців щодо використання ІКТ в умовах цифрової трансформації, забезпечення на цій основі конкурентоспроможності України на світовому ринку, формування наскрізних ІК-компетентностей кадрів з цифрової освіти є задачею виключно актуальною, соціально значущою і важливою для системи вітчизняної освіти і науки, а її розв'язання – своєчасним і перспективним в контексті цифрової трансформації в Україні.

Список використаних джерел

1. Концепція цифрової трансформації освіти і науки. 2021. URL: <http://surl.li/byv1a> (дата звернення: 18.05.2022).
2. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки. 2020. URL: <http://surl.li/mphq> (дата звернення: 18.05.2022).
3. Україна 2030Е — країна з розвинутою цифровою економікою. URL: <http://surl.li/pmwc> (дата звернення: 18.05.2022).